

*In memoriam***VLADIMIR STIPETIĆ
(1928-2017)**

Dana 23. srpnja 2017. godine preminuo je akademik Vladimir Stipetić, dugogodišnji voditelj Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku i glavni urednik časopisa *Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku i Dubrovnik Annals*.

Vladimir Stipetić rodio se 27. siječnja 1928. godine u Zagrebu. Diplomirao je (1951) i doktorirao (1956) na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu, a postdoktorski studij završio u Oxfordu (1957/8). Najveći dio svoje karijere ostvario je kao sveučilišni profesor na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu (1960/93), a predavao je i na mnogim drugim domaćim i stranim sveučilištima. Rektor je Sveučilišta u Zagrebu (1986/9). Bio je profesor emeritus Ekonomskog fakulteta u Zagrebu i redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (od 1973). Politički je bio aktivan u razdoblju od 1971. do 1978. godine kao član Izvršnog vijeća Sabora (1971/4) i zastupnik u Saboru i Skupštini SFRJ (1974/8). Dobitnik je brojnih hrvatskih priznanja i nagrade za životno djelo (1988). Jedan je od najznačajnijih i najjuvažnijih hrvatskih ekonomista, autor velikog broja izvrsnih znanstvenih knjiga i radova iz područja gospodarstva, ekonomske teorije i demografije.

Više knjiga posvetio je analizi razvoja poljoprivredne proizvodnje (*Kretanje i tendencije u razvitku poljoprivredne proizvodnje Hrvatske*. Zagreb: JAZU, 1959; *Poljoprivreda i privredni razvoj*. Zagreb: Informator, 1969, 2. izdanje 1985; *Prijeti li glad? Naše i svjetske rezerve hrane do 1985*. Svjetska prehrambena kriza i jugoslavenska agrarna politika. Zagreb: Globus, 1976. i druge) što je korespondiralo i s njegovom aktivnošću u organizaciji za prehranu i poljoprivredu UN (FAO). Stipetić je od 1973. do 1982. godine bio predsjednik Jugoslavenske nacionalne komisije za FAO, od 1976. do 1985. stalni član, a od 1978. do 1981. i potpredsjednik Svjetskog prehrambenog savjeta UN.

Uz knjigu *Ekonomika Jugoslavije*, koja je tiskana u više izdanja, jedno od najznačajnijih njegovih djela je sinteza *Povijest hrvatske ekonomske misli (1298-1847)* (Zagreb: Golden Marketing, 2001). Koautor je i knjige *Povijesna demografija Hrvatske* (Zagreb-Dubrovnik: Zavod za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, 2004) u kojoj su sabrana dosadašnja istraživanja povijesti stanovništva u Hrvatskoj.

Za Dubrovnik Stipetić je posebno značajan zbog velike uloge pri osnivanju Ekonomskog fakulteta, zbog dugotrajnog voditeljstva Zavoda za povijesne znanosti HAZU i uredništva časopisa *Anali* i *Dubrovnik Annals*, kao i zbog velike popularizacije Benedikta Kotrulja, izumitelja dvostavnog knjigovodstva, kojemu je posvetio više radova (primjerice: »Doprinos B. Kotruljevića razvoju ekonomske znanosti.«, u: *Dubrovčanin Benedikt Kotruljević. Hrvatski i svjetski ekonomist XV. stoljeća. Međunarodni znanstveni skup, Dubrovnik od 17. do 19. X. 1996.*, ur. Vladimir Stipetić. Zagreb: HAZU i Hrvatski računovođa, 1996: 211-239) i organizirao velike znanstvene skupove u nastojanju da mu se osigura primat koji su mu pokušavali oteti neki talijanski povjesničari gospodarstva.

Objavio je dva rada u *Analima Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku*: »Brojčani pokazatelj razvoja stanovništva na teritoriju negdašnje Dubrovačke Republike u minula tri stoljeća (1673-1981) - pokušaj valorizacije ostvarenog priraštaja u prvih 200 godina.« (27/1989/: 93-112) i »Stanovništvo i bruto domaći proizvod Hrvatske (1500-1913) u kontekstu najnovijeg rada Angusa Maddisona.« (41/2003/: 91-156). Posebno je važan taj drugi rad jer je s njime Dubrovačka Republika stavljena u saglediv okvir koji nam je dotad promicao: po njegovu izračunu Republika je 1500. godine imala dvostruko veći BDP po glavi stanovnika od ostalog dijela Hrvatske, a za 20% veći nego što su tada imali Francuska ili Engleska, a oko 20% manji nego tad najrazvijenija Mletačka Republika. Do njegova rada taj nam je kontekst bio nepoznat, a izuzetno je važan za razumijevanje dubrovačke povijesti.

Od 1978. godine sve do kraja života Vladimir Stipetić bio je voditelj Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku. Sjajan voditelj. Izuzetno obrazovan, širokih pogleda, posjedovao je sve sposobnosti uspješnog lidera. Znao se fokusirati na bitne stvari, znao je prepoznati kvalitetu, znao je pronaći balans između vlastitih ideja koje je želio sprovesti i znanstveničke autonomije - tako da svi oni koji su mu bili podređeni često su prihvaćali i sprovodili te njegove ideje, a da pritom nikad nisu osjetili sputanost nego su te ideje usvajali i provodili kao svoje vlastite. Taj nenametljivi pristup bitno je utjecao na kreativnost svih ljudi koji su u Zavodu radili, a time i na kvalitetu završne produkcije. Zaštita, široki kišobran pod kojim smo stajali, ne mogu biti zaboravljeni. Njegovim odlaskom puno smo izgubili.

Nenad Vekarić